

Skötselplan för naturreservatet Skattagård i Falkenbergs kommun

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla den biologiska mångfalden som är knuten till ädellövskogen. Livsmiljöerna för de rödlistade arterna i reservatet skall säkerställas och förbättras. Syftet med reservatet är dessutom att gynna det rörliga friluftslivet.

Syftet ska nås genom att:

- avveckla granbestånd och låta föryngring av lövträd ske naturligt,
- kontinuerligt röja inkommande gran i hela reservatet,
- friställa gammal grov ek,
- i övrigt lämna området för fri utveckling så att mängden av död ved och inslaget av gamla träd kan öka.

Om kunskapen om rödlistade eller regionalt intressanta arter i reservatet ökar skall det beaktas i den löpande skötseln.

2. Beskrivning

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Skattagård
Skyddsform	Naturreservat
Län	Halland
Kommun	Falkenberg
Församling	Vessige
Naturgeografisk region	Södra Hallands kustland (region 10)
Fastighet	Sörby 1:7
Areal	8,3 ha
Mittkoordinater i Rikets nät	x = 13 10 083, y = 63 18 912
Karta	Ekonomiska kartan 5C3b, 5C3c
Nyttjanderätter	Jakten utarrenderad

Servitut	Kraftledning, Sydkraft
Markägare	Naturvårdsfonden
Förvaltare	Länsstyrelsen
Markslag och naturtyper	Skogsmark Ekskog av ristyp (6 ha) Ek-hassellund (1 ha) Aspskog (0,4 ha) Björkskog (0,2 ha) Öppen mark Slåtteräng (0,1 ha) Igenväxningsmark (0,6 ha)
Prioriterade bevarandevärden VU = Sårbar art NT = Missgynnad art REG = Regionalt intressant	Naturtyper: Ekskog av ristyp, Ek-hassellund Naturtyper i EU:s art- och habitatdirektiv: Äldre ekskogar på sura, sandiga marker (9190) Arter i EU:s fågeldirektiv: spillkråka Element: gamla ekar, död ved i form av högstubbar och lågor Arter: atlantärgmossa <i>Zygodon conoideus</i> VU, liten hackspett <i>Dendrocopos minor</i> VU, kornbandmossa <i>Metzgeria fruticulosa</i> NT, nötkråka <i>Nucifraga caryocatactes</i> NT, glansfläck <i>Arthonia spadicea</i> REG, kransrams <i>Polygonatum verticillatum</i> REG

2.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Vid en granskning av Carl Malmströms sammanställning av skogens utbredning i Halland vid olika tidpunkter (1939) finner man att området var skoglöst 1650 och att trakten dominerades av ljunghed en bit in på 1700-talet. I Hallands landsbeskrivning från 1729 kallas området Sörby lund och utgjordes av beteshage med ekbuskar. Enligt de historiska kartöverlägg som sammanställts av länsstyrelsens kulturmiljöenhet utgjordes området av hårdvall vid tiden för storskiftet (1789-1790), vilket innebär att ett visst inslag av lövträd kan ha förekommit. Skogsbeklätt var området både 1850 (Malmström 1939) och 1920 (ekonomiska kartan), och i båda fallen av lövskog. Marken kan således anses ha varit lövskogsbeklädd sedan 1850, och har förmodligen haft inslag av

enstaka träd sedan längre tillbaka. Ett flertal stenmurar vittnar om den tidigare markanvändningen

Den nuvarande ekskogen har förmodligen uppkommit under sent 1800-tal - tidigt 1900-tal och har idag en ålder av ca 80-120 år med inslag av enstaka träd av något högre ålder. Under första halvan av 1900-talet har området förmodligen använts som skogs-betesmark åt fastigheten Skattagård, eller Bettys gård som den kallas i folkmun efter dess sista ägare. De senaste decennierna har skogen lämnats för fri utveckling bortsett från enstaka plockhuggningar och insamling av död ved för husbehovseldning. Frånvaron av skötsel har lett till självföryngring av gran som numera finns insprängt mellan ekarna i en stor del av området.

Reservatet omfattar även ett öppet parti som brukades som hårdvall 1789-1790 (historiskt kartöverlägg), men som är markerad som åkermark på den ekonomiska kartan från 1920 och som betesmark på den ekonomiska kartan från 1966. Delar av detta område slås med lie av Falkenbergs naturskyddsförening sedan sommaren 2000, men större delen har varit utan hävd sedan 1994 och hotas av igenväxning.

2.3 Beskrivning av bevarandevärden

Biologiska

Skattagård ligger på nordostsluttningen av berget Lundaskalle och består till större delen av ekskog på sandig-moig morän. Reservatets lägsta delar befinner sig knappt 40 m.ö.h. medan de högst belägna västra kanten är något mer än 60 m.ö.h. I den norra, låglänta delen av området är skogen lundartad med inslag av ormbär och kransrams i fältskiktet men den blir alltmera hedartad söderut där terrängen reser sig. Inslag av björk, hassel, rönn, gran och asp är vanligt.

Flertalet av ekarna har en ålder av 80-120 år, och börjar således nå den ålder då det blir intressanta ur epifytsynpunkt. En översiktligt inventering har visat på förekomst av flera signalarter vilket tyder på en viss grad av skoglig kontinuitet och höga naturvärden. Naturvärdena kommer troligen öka betydligt inom några decennier p.g.a. ekarnas ökande ålder, och ökad förekomst av död ved i området. Redan idag har området en av Hallands rikligaste förekomster av den missgynnade kornbandmossan vilken förekommer på en mängd träd och buskar av lönn, fläder och hassel. Den sårbara atlantärgmossan, som bara är känd från ett 20-tal lokaler i landet, växer på två lönnar vid gårdsplanen. Området hyser även de rödlistade fåglarna mindre hackspett och nötkråka samt ett, med halländska mått mätt, mycket rikligt bestånd av kransrams.

I reservatets östra del finns ett parti öppen mark med bestånd av smörbollor och grönvit nattviol.

Friluftsliv

Reservatet utgör tillsammans med angränsande skogar på berget Lundaskalle ett rekreatiomsområde för närboende. Hallandsleden går genom reservatets norra del som utgörs av naturskön ek-hassellund. Området har således ett visst värde för friluftslivet.

Prioriterade bevarandevärden

Bevarandet av ekskogen har högsta prioritet och bör ske genom att denna tillåts utvecklas fritt utan inslag av gran. Därmed skapas gynnsamma livsmiljöer i form av gamla träd samt liggande och stående död ved för främst lavar, mossor, vedlevande skalbaggar och fåglar.

Litteratur

Andersson L och Löfgren R. 2000. Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker. Naturvårdsverket rapport 5081. Naturvårdsverket förlag.

Gärdenfors U (ed.). 2000. Rödlistade arter i Sverige 2000 – The 2000 Red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Löfroth M (red.). 1997. Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. Naturvårdsverket förlag.

Malmström C. 1939. Hallands skogar under de senaste 300 åren. Meddelande från Statens skogsförsöksanstalt 31: 171-300.

Nitare J. 2000. Signalarter – Indikatorer på skyddsvärd skog – Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag.

Norén M, Hultgren B, Nitare J och Bergengren I. 1995. Instruktion för datainsamling vid inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen.

3. Indelning i skötselområden

Reservatet består nästan helt av markslaget skog, som i sin tur utgör två skötselområden. Det tredje skötselområdet utgörs av slätteräng, och det fjärde av gårdsplanen till den nu rivna gården Skattagård.

Karta (1:4000)

1. Huvudsakligen ekskog med inslag av björk, rönn, asp och gran.
2. Äldre ekar som ska friställas
3. Öppen mark a) slåtter, b) ohävd
4. Gårdsplan

i = informationsskylt

--- hallandsleden

4. Mål och föreskrifter för skötselområden

4.1 Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

Ekskog med hög andel gamla träd och rik förekomst av såväl stående som liggande grov död ved.

4.2 Skötselmål och föreskrifter för skötsel

Skötselområde 1

Areal: 7,4 ha

Beskrivning: Relativt likåldrig skog som på lägre partier är dominerad av ek med visst inslag av gran. På mera höglänta partier består skogen av högväxta, rakstammiga ekar som är hårt trängda mellan högväxta, grova granar. Skogen har inslag av björk, rönn och asp och det finns måttligt med död ved i form av lågor och högstubbar. Inom området finns även några mindre bestånd av likåldrig björk och asp.

Målsättning: Ekdominerad lövskog som utvecklas fritt utan graninslag.

Åtgärder: All gran avverkas inom två år, därefter röjes all inkommande gran ca vart tionde år. Försiktighet bör iakttas vid granavverkningen så att körskador på stenmurar, mark och ekarnas rotsystem begränsas. En liten andel granar kan lämnas som högstubbar, dock inte alltför många då stora mängder färsk ved gynnar skadeinsekter vilka kan utgöra ett hot mot eken.

Skötselområde 2

Areal: 0,1 ha

Beskrivning: Tre äldre ekar som tidigare växt i relativt öppen mark. Här finns även upplag med rivningsmaterial från rivningen av gården.

Målsättning: Livskraftiga gammelekar med rik epifytflora. Ekarna bör utgöra ett blickfång från Hallandsleden.

Åtgärder: Avverka alla träd i en radie av 10 m från ekstammarna. Avverka ytterligare träd som skymmer sikten från Hallandsleden. Avverka all inkommande gran ca vart tionde år. Forsla bort skräpupplaget.

Skötselområde 3

Areal: 0,5 ha

Beskrivning: Öppen mark. I den del som slås (3a) finns huvudsakligen triviala arter men även smörbollar och grönvit nattviol. Den del som ligger i träda (3b) består huvudsakligen av åkertistel och här sker invandring av asp från skötselområde 1.

Målsättning: Slätteräng/öppen mark i mån av resurser.

Åtgärder: 3a slås med lie varje högsommar och 3b kan slås maskinellt vissa år. Område 3a kan utökas så att det även innefattar delar av område 3b, och utökningen bör då i första hand ske österut på området med åkertistel.

Skötselområde 4

Areal: 0,2 ha

Beskrivning: Tomtmark till den numera rivna fastigheten Skattagård. Grunden från boningshuset och ladugården finns kvar liksom brunnen. Här finns vårdträd i form av äppelträd och lönnar klädda med kornbandmossa. Bakom huset finns en knäckt lönn med rikt förekomst av atlantärgmossa. Ett gammalt fläderbuskage utgör ett intressant substrat för epifyter.

Målsättning: Att om möjligt hålla gårdsplanen öppen och husgrunderna synliga. En skylt bör informera om husens historia.

Åtgärder: Gräs och sly röjs regelbundet på hela tomten för att framhäva husgrunderna. Lönnen med atlantärgmossa och fläderbuskaget får ej avverkas.

5. Friluftsliv och turism

Syftet med friluftslivet i området är att det ska vara tillgängligt för vandrare och närboende. Någon särskild parkeringsplats kommer inte att iordningställas, då området kan nås till fots via Hallandsleden. En informationsskylt kommer att placeras vid den forna gården (se kartan).

6. Tillsyn, dokumentation och uppföljning

Uppföljning av skötsel mål görs i samband med uppföljningen av kvalitetsmålen vilket bör utföras vart tionde år.

En gemensam uppföljningsplan ska tas fram för länets reservat vilken kommer att innefatta metodik och val av organismer mm som ska följas upp.

Uppföljning och dokumentation utförs av länsstyrelsen.

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att regelbunden tillsyn av reservatet sker.

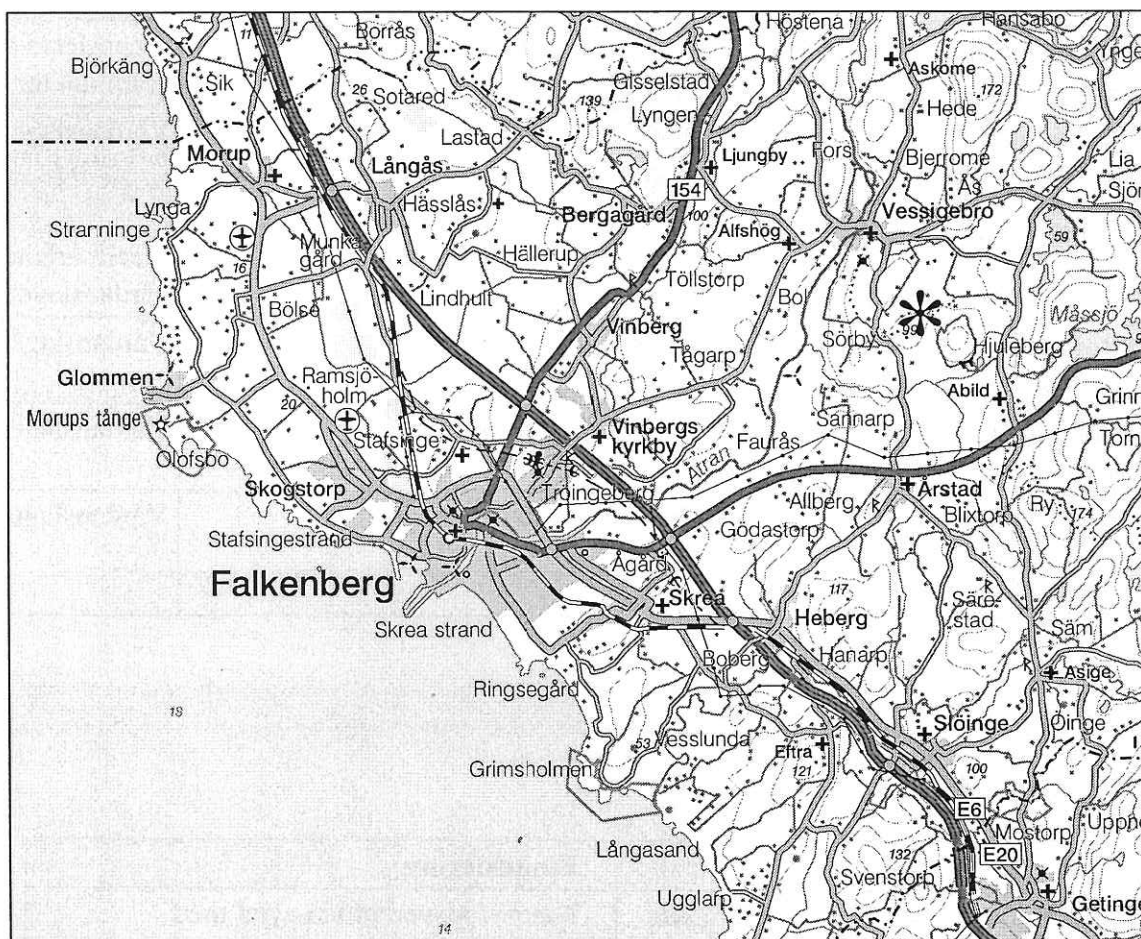

7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

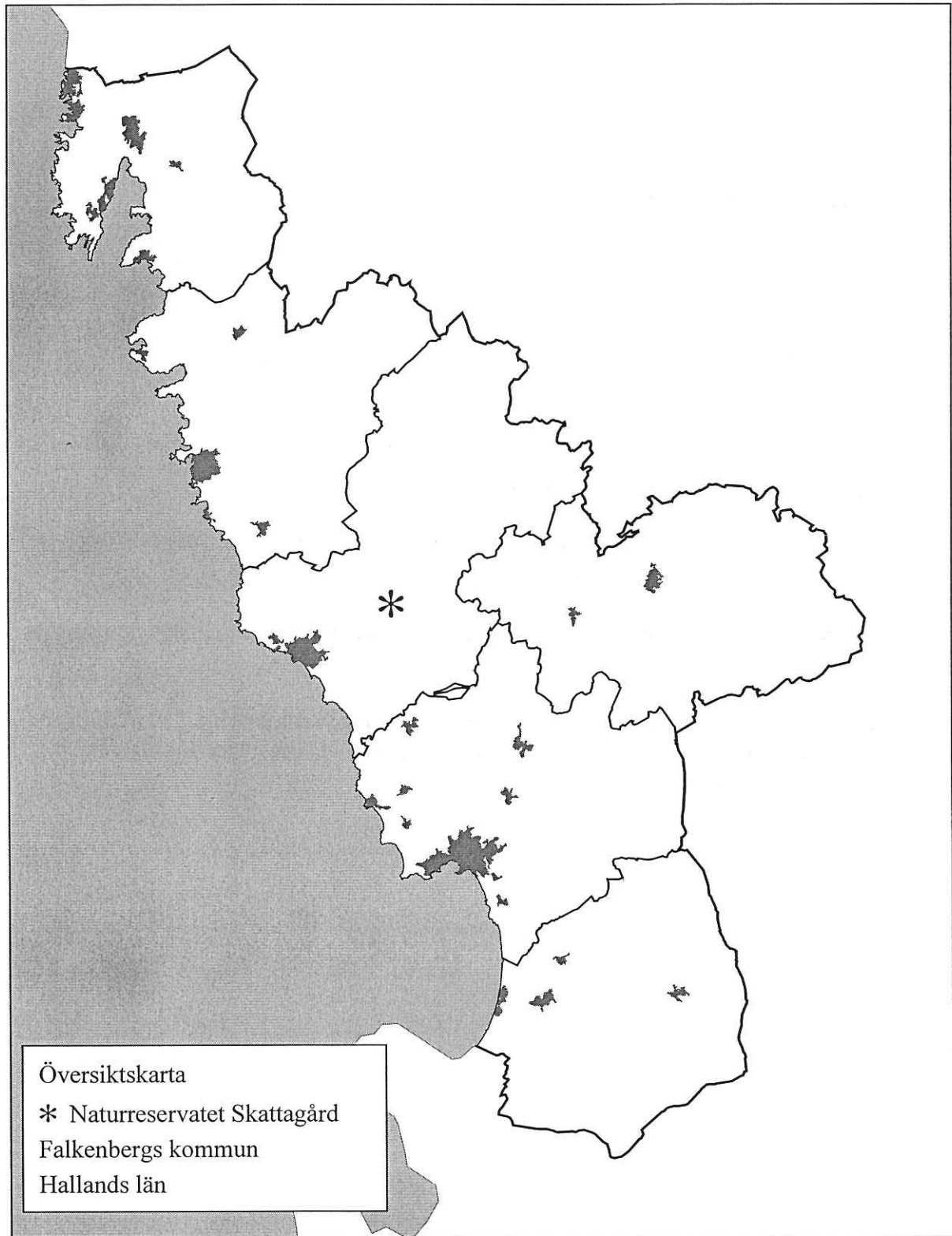
Skötselåtgärd	När	Var	Vem	Prioritet	Finansiering
Slutavverkning av gran	Inom två år	Område 1 och 2	Länsstyrelsen	1	Självfinansierande
Röjning kring gamla ekar	Inom två år	Område 2	Länsstyrelsen	1	Finansieras av granintäkter
Röjning av inkommande gran	Vart tionde år	Hela reservatet	Länsstyrelsen	1	Vårdanslaget
Slätter	Varje högsommar	Område 3	Ideell förening, Länsstyrelsen	3	Ideellt arbete, vårdanslaget
Röjning av gräs och sly	Årligen	Område 4	Länsstyrelsen	2	Vårdanslaget
Bortförsel av skräppupplag	Inom två år	Område 2	Länsstyrelsen	1	Vårdanslaget
Uppföljning av skötsel och kvalitetsmål	Vart tionde år	Hela reservatet	Länsstyrelsen	2	Vårdanslaget

8. Finansiering

Åtgärd	Finansiering
Utmärkning av reservatets gränser	Naturvårdsverket via avtal med Lantmäteriet
Informationsskylt	Vårdanslaget
Skötselåtgärder, se sammanfattning skötselåtgärder	Vårdanslaget/Självfinansierade
Underhåll Hallandsleden	Falkenbergs kommun
Uppföljning och dokumentation	Vårdanslaget

Naturreseptatet Skattagård, Falkenbergs kommun, Hallands län, Skala 1: 200 000

Beslut om Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 16 § delgivningslagen (1970:428), att delgivning av detta beslut skall ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar härfter införas i Hallandsposten och Laholms tidning.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Slottsgatan 2, Halmstad.

Upplysningar om hur man överklagar

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad. Ange därvid beslutets diarienummer och vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande **senast den 11 januari 2002**, annars kan överklagandet inte prövas.

Länsstyrelsen sänder överklagandet vidare till regeringen för prövning, om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni har begärt det. Om något är oklart kan Ni vända Er till Länsstyrelsen.